

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Valtatie 3 Tampere–Vaasa

Palvelutasolähtöinen kehityskäytäväselvitys

Valtatie 3 on Helsingistä Tampereen kautta Vaasaan kulkeva valtatie. Se on yksi Suomen tärkeimmistä ja vilkkaimmista päätieyhteyksistä ja osa kansainvälistä Euroopan laajuista TEN-T ja E12 -verkkoa. Päärata kulkee valtatie suuntaisesti ja palvelee pitkämatkaista liikkumista etenkin Tampereen, Seinäjoen ja Vaasan seuduilla.

Valtatie 3 on tärkeä elinkeinoelämän runkoreitti. Tampereen, Seinäjoen ja Vaasan välisissä kuljetuksissa tavaraliikenne keskittyy valtatielle 3, jonka vilkkaimmilla jaksoilla kulkee päivittäin yli 1 000 rekkaa. Yhteysvälin päissä, Tampereen ja Vaasan kaupunkiseuduilla, työmatkaliikenne on vilkasta.

Taustalla liikennepoliittinen selonteko sekä käyttäjien tarpeet

Valtatie 3 Tampere–Vaasa-kehityskäytäväselvitys on valtioneuvoston eduskunnalle vuonna 2012 antamaan liikennepoliittiseen selontekoon liittyvä selvitys. Sen tavoitteena on ollut löytää käyttäjien näkökulmasta yhteysvälin suurimmat palvelutasopuutteet sekä luoda kehittämisspolku kohti tavoitetilaa. Selvitys on laadittu yhteistyössä alueen ELY-keskusten, kuntien, maakuntaliittojen sekä Liikenneviraston kanssa. Käyttäjien tarpeita selvitettiin haastattelujen ja internet-kyselyn avulla.

Yhteysväli vaatii merkittävää kehittämistä, jotta eri käyttäjäryhmien tarpeet voidaan turvata. Valtatie kulkee moottoritienä Helsingin ja Tampereen välillä, mutta Tampereen pohjoispuolella se on pääosin yksiajoratainen. Yhteysvälin liikenne on jo tällä hetkellä vilkasta. Suurimmat liikennemäärät ovat väleillä Tampere–Ikaalinen (9 000 – 12 500 ajon./vrk) ja Vaasa–Laihia (9 100 – 16 900 ajon./vrk). Tarkastelujakson keskiosissa liikenne on vähäisempää, mutta esimerkiksi Parkanon pohjoispuolella raskaan liikenteen suuri määrä korostuu.

Pitkillä osuuksilla liikenteen sujuvuus on huono ja häiritsee päivittäistä työmatkaliikennettä, kuljetuksia ja pitkämatkaista henkilöautoliikennettä. Lisäksi useat taajamakohteet kuten Hämeenkyrö, Parkano ja Laihia sekä Jalasjärvellä oleva valtatie 19 liittymä aiheuttavat sujuvuus- ja turvallisuusongelmia.

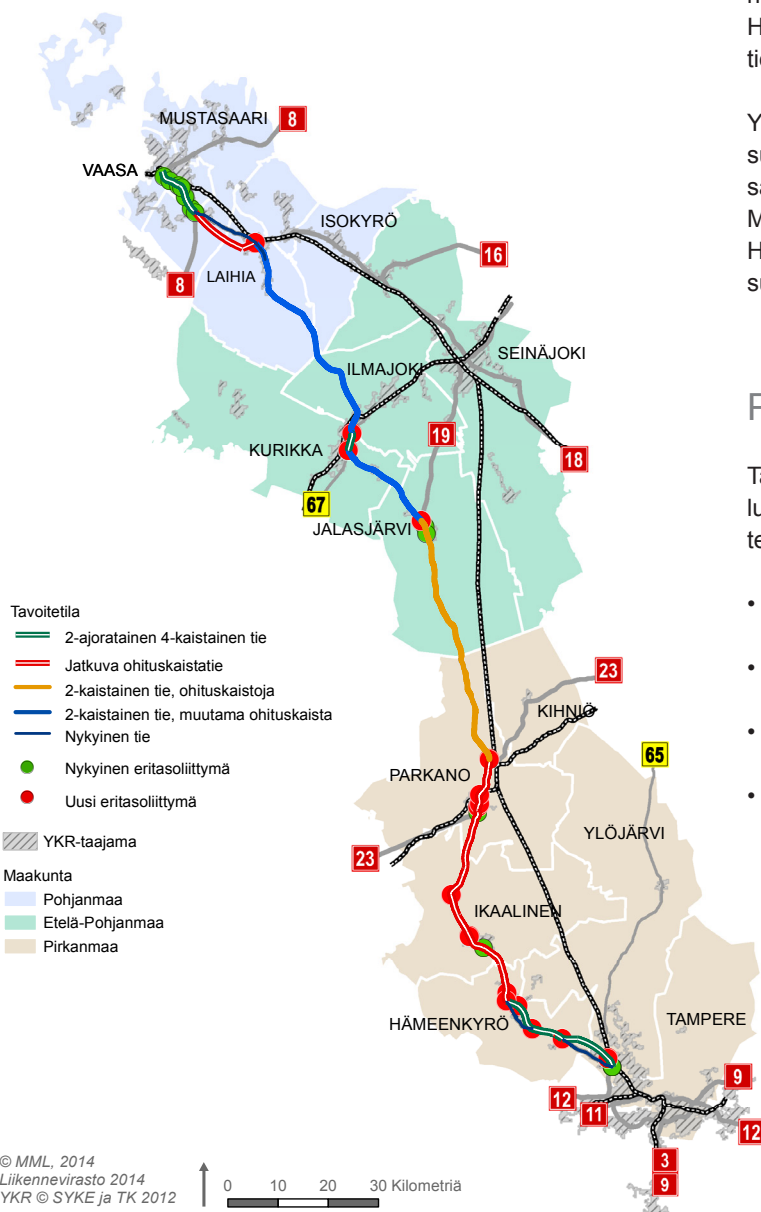
Yhteysvälin haasteina ovat etenkin turvallisten ohitusmahdollisuuksien puute, kuljetusten hallittavuus, puutteet matka-ajassa ja sen ennakoitavuudessa sekä joukkoliikennetyhteyksissä. Merkittävimmät kehittämiskohteet ovat tiejaksoilla Ylöjärvi–Hämeenkyrö sekä Laihia–Vaasa, joissa on selkeä tarve tien sujuvuuden ja turvallisuuden parantamiselle.

Perustana palvelutasotavoitteet

Tavoittila perustuu eri käyttäjäryhmille määritettyihin palvelutasotavoitteisiin ja päätteillä vaadittavaan palvelutasoon. Yhteysvälin kehittämisen tavoitteena on:

- Vakavien liikenneonnettomuuksien vähentäminen vaarantamatta kuljetusten toimivuutta
- Elinkeinoelämän kuljetusten kustannustehokkuuden ja täsmällisyyden tukeminen
- Matka-ajan minimointi ja hyvä ennakoitavuus (raskaan liikenteen matka-aikatakuu ympärivuoden)
- Junan säilyttäminen nopeimpana kulkutapana yhteysvälin työ- ja vapaa-ajan matkoilla ja joukkoliikenteen liityntäyhteyksien parantaminen.

Valtatie 3 on tavoitetilanteessa sujuva ja turvallinen yhteys, joka on vilkkailla osuuksilla nelikaistainen.

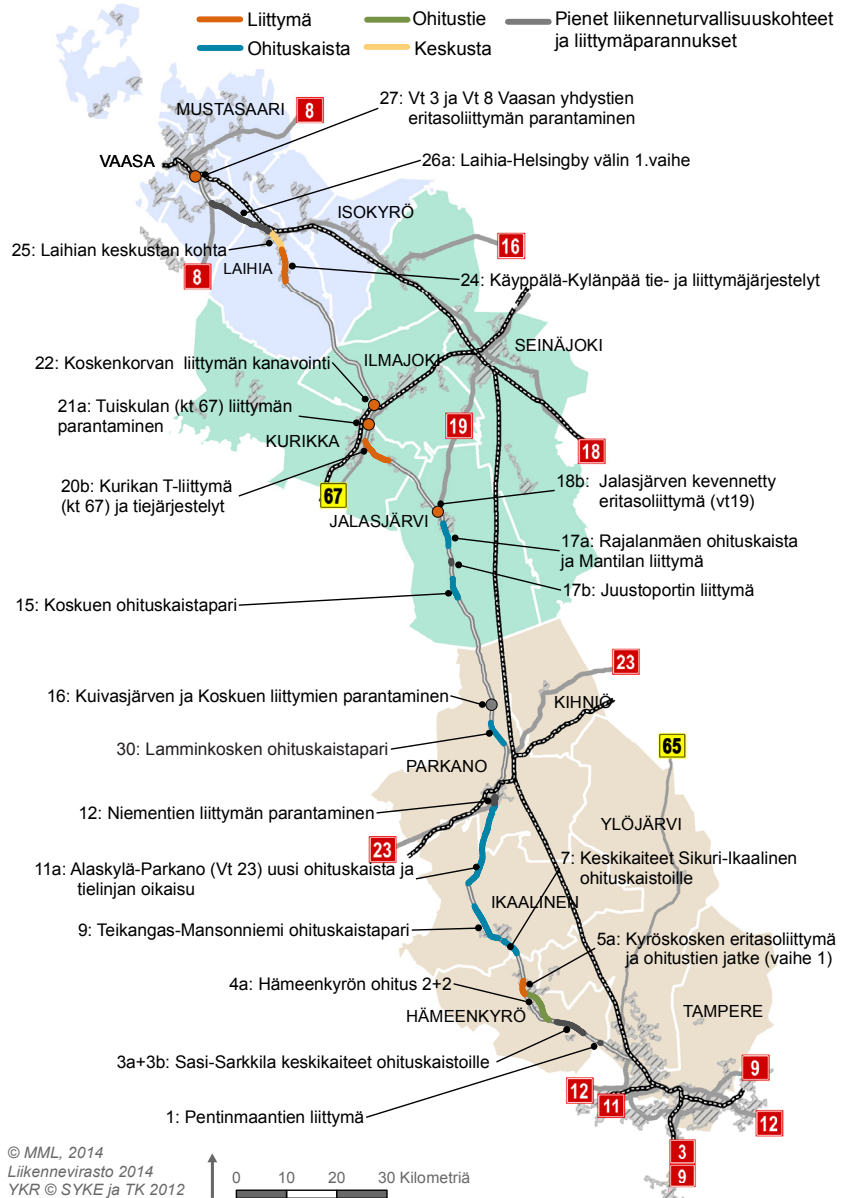

Parannetaan palvelutasoa, sujuvuutta ja turvallisuutta

Yhteysvälin kehittämisen ensimmäinen vaihe on mahdollista toteuttaa ennen vuotta 2025. Toimenpiteet on määritetty niin, että yhteysvälihankkeesta muodostuu palvelutasoanalyysin, kehittämisvaihtoehtojen kustannustehokkuuden ja vaikuttavuusarvioiden perusteella mahdollisimman tehokas. Työssä tutkittiin viittä eri vaihtoehtokoria, joista muodostettiin suositusehdotus.

Ensimmäisen vaiheen toimenpiteet kohdistuvat keskeisiin palvelutasopuutteisiin. Ne koostuvat kiireellisimmistä kärkihankkeista, joilla parannetaan kuljetusten ja työmatkaliikenteen palvelutasoa ja turvallisuutta sekä pienistä kustannustehokkaista liikenneturvallisuutta parantavista hankkeista. Toimenpiteiden kustannusarvio on 158 miljoonaa euroa (MAKU 130: 2010=100). Ensimmäisen vaiheen toimenpiteillä turvataan riittävä palvelutaso seuraavan 10–15 vuoden ajaksi.

Liikenteen lisääntyessä yhteysvälin palvelutasoa täytyy edelleen parantaa, jotta voidaan turvata riittävä liikenteen sujuvuus ja turvallisuus. Tavoitetilaan tähtäävät toimenpiteet pyritään toteuttamaan palvelutasotarpeiden perusteella vaiheittain. Kiireellisimmät kohteet ovat Ylöjärvi–Hämeenkyrö- ja Laihia–Helsingby-osuuskilla sekä Ikaalisten, Parkanon ja Kurikan kohdilla, joissa palvelutason parantamistarve tulee nopeimmin esille.

Suosittelavan hankepaketin toimenpiteet ja kustannusarviot (MAKU 130: 2010=100).

Hankenumero	Nimi	158 M€
Hanke 4a	Hämeenkyrön ohitus	65,4 M€
Hanke 5a	Kyröskosken eritasoliittymä ja ohitustien jatke (vaihe 1)	6,0 M€
Hanke 7	Keskikaiteet Sikuri-Ikaalinen ohituskaistoille	4,6 M€
Hanke 9	Teikangas-Manssoniemi ohituskaistapari	5,5 M€
Hanke 11 a	Alaskylä-Parkano (vt 23) uusi ohituskaista ja tielinjan oikaisu	13,0 M€
Hanke 15	Kosken ohituskaistapari	4,5 M€
Hanke 17 a	Rajalanmäen ohituskaista ja Mantilan liittymä	5,6 M€
Hanke 30	Lamminkosken ohituskaistapari	5,5 M€
Hanke 18 b	Jalasjärven kevennetty eritasoliittymä (vt 19)	6,5 M€
Hanke 20 b	Kurikan T-liittymä (kt 67) ja tiejärjestelyt	5,9 M€
Hanke 25	Laihian keskustan kohta	15,0 M€
Hanke 26 a	Laihia-Helsingby välin 1.vaihe	3,0 M€
Hanke 27	Vt 3 ja vt 8 Vaasan yhdyntien eritasoliittymän parantaminen	5,5 M€
Pienet liittymä- ja liikenneturvallisuushankkeet		12,0 M€
Hanke 1	Pentinmaantien liittymä	
Hanke 3a+b	Sasi-Sarkkila keskikaiteet ohituskaistoille	
Hanke 12	Niementien liittymän parantaminen	
Hanke 16	Kuivasjärven ja Kosken liittymien parantaminen	
Hanke 17 b	Juustoportin liittymä	
Hanke 21 a	Tuiskulan (kt 67) liittymän parantaminen	
Hanke 22	Koskenkorven liittymän kanavointi	
Hanke 24	Käyppälä-Kylänpää tie- ja liittymäjärjestelyt	

Ensimmäisen vaiheen toimenpiteet poistavat merkittävimmät palvelutasopuutteet.

Keskeisimmät vaikutukset kohdistuvat turvallisuuteen ja kuljetuksiin sekä päivittäiseen liikkumiseen

Ensimmäisen vaiheen toimenpiteet poistavat merkittävimmät palvelutasopuutteet. Niiden avulla voidaan nostaa valtatie laatutasoa niin, että kuljetusten toimintavarmuus ja nopeus ovat riittävät ja päivittäinen arkiliikenne on sujuvaa myös kaupunkiseuduilla. Toimenpiteet parantavat merkittävästi valtakunnallisten kuljetusketjujen kustannustehokkuutta sekä enakoitavuutta Tampereelta pohjoiseen.

- Hankkeiden toteuttaminen poistaa matalat nopeusrajoitusosuudet Hämeenkyrön, Ilmajoen ja Laihian taajamissa. Toimenpiteet parantavat liikenteen sujuvuutta, liikenneturvallisuutta, liikenteen taloudellisuutta ja asuinviihtyvyyttä sekä lyhentävät matka-aikaa.
- Hämeenkyrön ja Laihian kohdilla saadaan valtatie nopeus- ja laatutasoa nostettua, mikä palvelee etenkin kuljetuksien ennakkointia ja sujuvuutta. Samalla liikenneturvallisuus ja asuinviihtyisyys taajamissa paranevat oleellisesti.
- Parkanon eteläpuolella valtatie parantaminen poistaa laatu- ja turvallisuustasoltaan erittäin heikon osuuden ja parantaa oleellisesti pitkämatkaisen liikenteen ja kuljetusten sujuvuutta sekä liikenneturvallisuutta.
- Jalasjärvellä oleva valtateiden 3 ja 19 vilkas tasoliittymä parannetaan, mikä palvelee etenkin kuljetuksia ja turvallisuuden parantamista.
- Ohituskaistoilla ja muilla matka-aikaa nopeuttavilla toimenpiteillä voidaan vaikuttaa matka-aikaan niin, ettei se kasva liikenteen lisääntyessä. Vuoden 2025 matka-ajan arvioidaan olevan pienempi kuin nykytilanteessa. Vaikutus koskee sekä arkiliikennettä että raskaan liikenteen kuljetuksia.

Tiejaksolle ehdotetaan tehtäväksi useita keskikaiteellisia ohituskaistoja.

- Liikenneturvallisuus paranee merkittävästi. Toimenpiteet vähentävät noin kuusi henkilövahinko-onnettomuutta vuodessa. Onnettomuuksien määrä vähenee 20 % verrattuna parantamattomaan tiehen.
- Toimenpiteet vähentävät esimerkiksi liikennemelun aiheuttamia viihtyisyyshaittoja useissa kohteissa ja parantavat paikallista liikkumista autolla, jalan ja pyörällä.
- Valtatie parantaminen palvelee myös joukkoliikenteen sujuvuutta, pysäkkiolosuhteiden parantamista ja liityntäpysäköintiä.
- Maankäytön suunnittelussa on varauduttu valtatie vaikutusalueen kehittämistoimenpiteisiin, jolloin ensimmäisen vaiheen parannushankkeet osaltaan tukevat ja edistävät kuntien maankäyttösuunnitelmia etenkin Hämeenkyrössä, Kurikassa ja Laihialla.
- Hankkeiden ympäristövaikutukset on otettu huomioon suunnittelussa ja ne ovat kohtuullisesti hallittavissa.
- Hanke on taloudellisesti kannattava ja sen hyöty-kustannussuhde on 1,3. Tien rakentamisella on myös merkittävä työllisyttä parantava vaikutus.

Jatkotoimenpiteet

Kehittämistoimenpiteille on olemassa laaja sidosryhmien hyväksyntä. Toimenpidekokonaisuuden toteuttamista edistetään koko valtatie käytävän alueella ja hankkekokonaisuus pyritään saamaan seuraavan hallituskauden toteuttamisohjelmaan. Selvitys toimii myös hankkeiden ohjelmoinnin ja perusteluviestinnän apuna.

Hankkeen suunnitelmavalmius on hyvä. Useita tiesuunnitelmia on hyväksytty tai valmiina hyväksymiskäsittelyyn. Rakentaminen olisi mahdollista käynnistää välittömästi useiden osahankkeiden osalta, jos hanke saa rahoitusta. Kaikista suurimmista kehittämishankkeista on tiesuunnitelmat valmiina ja osasta kohteista on myös laadittu rakennussuunnitelma.

Lisätietoja:

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus,

Tero Haarajärvi, puh. 0295 036 223

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus,

Jarmo Salo, puh. 0295 027 754

www.ely-keskus.fi